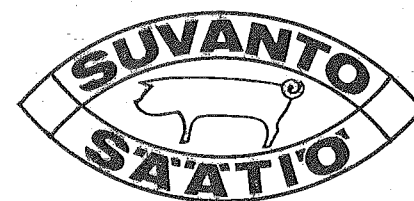

SUVANNON SEUTU

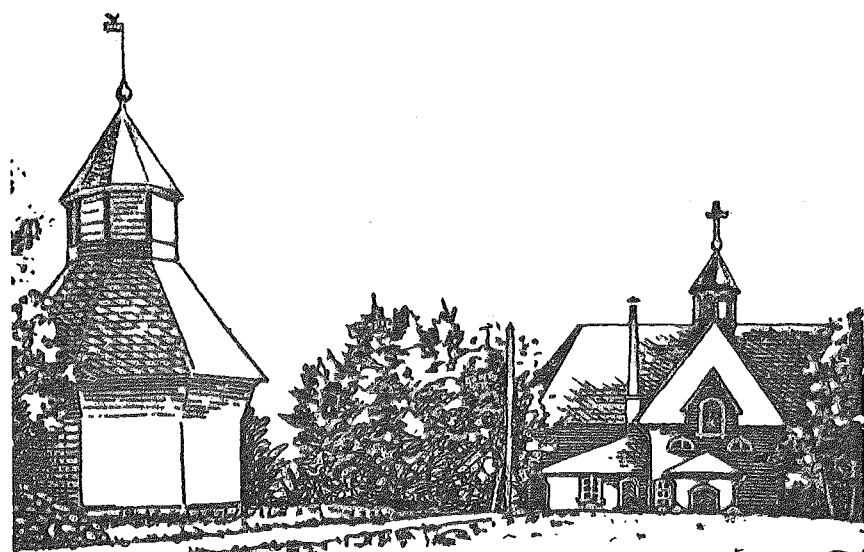
SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 1 1978
TAMMIKUU

KIVINIEMI NAHTYNA "TÖRÖTORILTA" LINNANHAKAAN PAIN.

Tapulin varjossa

Puhe Kalevankankaan sankarihaudalla Er P 6:n juhlassa 27. 12. 1977

"Taivas on Jumalan taivas, mutta maan Sinä olet antanut ihmisten lapsille."

Tämän maan, jota me nimitämme Isänmaaksi, olemme saaneet Jumalalta. Kiitos siitä kuuluu Jumalalle. Ei idälle, eikä lännelle. Me olemme saaneet tämän maan viljeltäväksi ja rakennettavaksi. Isämme ovat Suomen pellot rai-
vanneet ja kyntäneet ja me olemme jatkaneet heidän työtään. Esi-isämme ja vanhempamme ovat päätet-
tyä valossa opettellut aakkosia asunnoissaan. Me ja lapsemme opet-
telemme nykyaikaisissa asun-
noissa sähkövalon aikakautena. Vanhempamme ennen saivat vain
ne yleistiedot mitä kirkon saarna-
tuolista kuulutettiin, mutta me
tänä päivänä saamme tietoa sa-

nomalehdistä ja radion ja televi-
sion kautta.

Aika on muuttunut, elämä jat-
kuu ja me rakennamme tätä maa-
ta. Tämä maa on annettu meille
myös vartioitavaksi. Tämän meille
uskotun tehtävän vuoksi me olem-
me nyt tällä pyhällä paikalla, san-
kariveljemme hautakumpujen ää-
rellä.

Me teemme kunniaksi Teille Ase-
veljet, jotka annoitte kalleimman
uhrin isänmaan varjelemisessa ja
puolustamisessa.

Te kestitte loppuun asti Teille
uskotussa tehtävässä.

Aikaa on kulunut 38 vuotta,
mutta tapahtumat ovat mielissäm-
me läheiset.

Me olemme kokoontuneet yh-

teen, Er P 6:n aseveljet, tänään
tälle paikalle siksi, että haluam-
me rohkaista toinen toistamme
sillä rehdillä ja suomalaisella isän-
maan puolustushengellä joka tal-
visodan aikana meitä hallitsi ja
innoitti. — Me tarvitsemme täl-
laista rohkaisua tänä aikana...
Olemme saaneet elää 60 vuotta va-
paana kansana, suomalaisina. Kan-
samme historia ja sen eletty elämä
kannustaa meitä ja tulevia suku-
polvia vaeltamaan ja tekemään
samoja tekoja isänmaan hyväksi.

Kauvan eläköön Suomi, Isän-
maamme!

Anna Herra viljelijöitä ja var-
tioita maallemme.

Jumala isänmaatamme siunat-
koon!

Eero Kuisma

Lääninrovasti Joonas Laurila 80-vuotias

Suvanto-säätiön puolesta kävi
28. 10. 1977 puheenjohtajat Eero
Kurikka ja Yrjö Raaska onnitelu-
käynnillä rovasti Joonas Laurilan
luona. Olemme saaneet käyttööm-
me Suvanto-säätiön hallituksen
kunniajäsenen, rovasti Laurilan
puheen, jonka hän esitti tilaisuu-
dessa:

Arvoisat läsnäolijat!

Tänä päivänä tulee mieleeni kat-
kelmia elämäni varrelta.

Aivan ensimmäiseksi nousee
muistoon kuva äidistäni. Saan sie-
luni silmien eteen hänen rakastet-
tavan, hiljaisen ja kärsivällisen
olemuksensa uurtisine kasvoin-
neen. Äitini kuvaan liittyy jotain
hellää ja rauhallisen lohduttavaa,
ja hänen opetustensa arvo on sel-
vinnyt minulle vuosien kuluessa
yhä paremmin elämän karussa to-
dellisuudessa. Hurskas äitini te-
roitti aina lapsilleen, ettei pahaa
saanut kostaa pahalla ja että tu-
lee pyytää anteeksi ja antaa an-
teeksi.

Ajattelen kiitollisuudella isää,
joka teki työtä uupumattomalla
tarmolla 9-henkisen perheensä hy-
väksi mitä vaikeimmissa olosuh-
teissa ja usein suuressa köyhyy-
dessä. Isäni jäi varhaisessa lap-
suudessaan orvoksi, eikä ollut saa-
nut yhtään kouluopetusta. Siitä
huolimatta hän ymmärsi koulutien
merkityksen ja pani lapsensa kou-
luun. Tästä isän toimenpiteestä,
joka hänelle itselleen merkitsi pal-
jon huolta ja pitkiä raskaita työ-
päiviä, me lapset jääimme hänelle
koko elämämme ajaksi kiitollisuu-
den velkaan.

Mainitsen tässä lyhyesti muuta-
mia elämäkerrallisia tietoja. Isäni
oli karjalainen, Pohjois-Karjalas-

ta, Liperin pitäjän Taipaleen ky-
lästä, jossa hänen sukunsa on asu-
nut yli 300 vuotta. Äitini suku
(Arpiaiset) on Savosta, Pieksä-
mäen ja Haukivuoren pitäjistä.
Synnyin Pohjois-Karjalassa, josta
vanhempieni mukana siirryin 6-
vuotisena Kuopioon. Kuopiossa kä-
vin kouluni ylioppilaaksi asti. Pa-
piksi minut vihittiin Oulussa 1920.

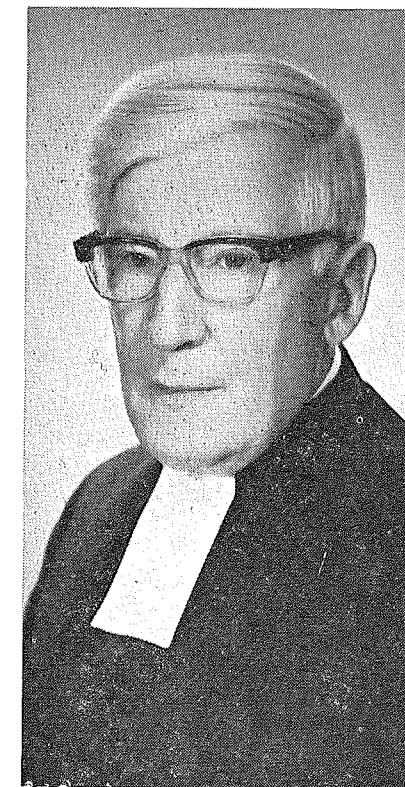
Ensimmäinen toimipaikkani,
Tuusniemi, johon vastavihittynä
pappina matkustin, on jäänyt vai-
kutelmiseen lähtemättömästi mie-
leeni.

Mieleeni ovat jääneet ensim-
mäisten pappisvuosieni sairas-
käynnit, hartaushetket ja kinke-
reillä olo.

Niistä monista henkilöistä, joita
Tuusniemellä olen oppinut lähem-
min tuntemaan, on ennen muuta
mainittava esimieheni, rovasti Au-
gust Laaksosen perhe. Hiljainen
ja sävyisä esimieheni opasti minut
papin tehtäviin sekä kansliassa
että muualla.

Hän otti minut äidilliseen hoi-
vaansa ja Esteri-niminen tytär...
no niin, en kerro enempää. Tapah-
tui se vanha juttu apulaispapista
ja papin tyttärestä. Tässä nyt hä-
net näette. Hän on näinä kohta-
lokkaina aikoina ollut uskollisesti
rinnallani jakamassa myötä- ja
vastoin käymiset. Hän on ollut
uupumaton työssä ja muistanut
aina seurakuntaa, minua kehoit-
taen ja innostaen. Ei ole tarkoi-
tukseni tässä ryhtyä pitämään
ylistyspuhetta vaimolleni. Sen-
vuoksi muutan puheenaihetta, kui-
tenkin sitä ennen lausun lyhyesti
elämäntoverilleni: Kiitos kaikesta!

Elämäni Sakkola-kausi juontaa
juurensa jo 40 vuoden takaa. Sil-

loin näet oli Sakkolan kirkkoher-
ranvirka avoin ja Jumala johdatti
ajatukseni niin, että hain tuota vir-
kaa. Seudusta en siihen asti ollut
kuullut muuta kuin, että siellä
kasvatetaan Sakkolan porsaita.

Pääsin vaaliin ja vaalisaarna-
matkalla kävin tammikuussa 1938.
Tämä oli ainoa kerta, jolloin näin
Sakkolan rauhallisena ennen sotia.
Käyntini oli minulle myönteinen
yllätys. Minulle oli kerrottu, että
karjalaiset olisivat levotonta vä-
keä kirkossakin, mutta tapasinkin
kirkon täydeltä harrasta ja hil-
jaista kirkkokansaa.

Kirkkorakennus teki rauhoitta-
van, mutta samalla ylevän vaiku-
tuksen. Muistan, kuinka sakaris-
ton akkunasta ihailin kirkkoon
saapuvien kauniita hevosia ja ajo-
pelejä!

Kun palasin kotiin muistan lau-
suneeni arvostelunani, että hyvä
oli seurakunta, mutta hyvät olivat
myös papit: Kirkkoherra suuri
mies, Silvennoinen, jolla oli kourat
kuin karhun kämmenet, ja kappä-

lainen suoraryhtinen ja komea-ääninen... Kävin myös toisen keran Sakkolassa ennen sodan puhkeamista: marraskuussa 1939, mutta silloin siellä jo oli paljon vierasta väkeä ja varustelutyöt olivat käynnissä. Tällä matkalla tutustuin paremmin kirkkoherra Arvo Liesmaahan ja tämä tuttavuus kehittyi vuosien mittaan veltelliseksi toveruudeksi.

Ennenkuin pääsin muuttamaan Sakkolaan oli elettävä talvisodan raskaat päivät ja sakkolalaisten vaellettava läpi ensimmäinen evakomatkan. Sitten seurasi kesä ja syksy 1941. Elokuun 23 p. mainittuna vuotena vihollinen peräytyessään poltti poroksi Sakkolan kirkon. Tuli tuhosi kirkonkylän melkein kokonaisuudessaan ja ennen sotia niin kukoistavan pitäjän rakennuksista vain 1/3 jäi pystyyn.

Kaikkialla oli raunioita, töröttäviä savupiippuja ja tuulessa kolkosti rämähteleviä peltejä. Tällaisissa ulkonaisissa merkeissä alkoi seurakuntatyö 1941. Mutta ihmisten mieliala oli valoisa ja toivorikas. Kaikilla oli palava halu päästä kotiseudulle, "vaikka raunioita suutelemaan", niinkuin eräs emäntä sanoi. Tällainen mieliala tarttuu. Seurakuntalaiset tempasivat minut mukaansa toiveisiinsa ja harrastuksiinsa, jotka täyttivät niin mieleni, että ulkonaiset epäkohdat ja puutteellisuudet unhoituivat ja niille vain hymyiltiin. Tunsin saaneeni tehtävän, jonka eteen kannatti työskennellä: Minun oli annettava osuuteni kaiken sen uudelleen rakentamiseksi, mitä sota oli tuhonnut, mikäli se oli rakenettavissa. Ja tuota jälleenrakentamista oli käytävä kahdella linjalla, jotka olivat läheisessä yhteydessä toisiinsa: Seurakunnan hengellisten työmuotojen virittäminen ja seurakunnallisen rakennustoiminnan linjalla.

jatkuu seuraavassa numerossa

AURORA SIPISEN KERTOMAA LIERIHATUN ALLA

Hyvästelimme pienen kirkonkylän ystävät. Yhtä aikaa syksyn muuttolintujen kanssa lensimme kauniiseen Karjalaan. Sakkolan pitäjän Vilakkalan kylässä, osuuskaupan omistamassa asunnossa syntyi meidän ikioma pojan pallo. Onnemme oli täydellinen. Olinhan auttanut jo paljon lapsia maailmaan ja nähnyt ilon, mikä on äidin kasvoilla onnistuneen synnytyksen jälkeen. Tämä omalla kohdalla tapahtunut tuntui kuitenkin ainutkertaiselta. Kaikki muut asiat olivat toisarvoisia. Tästä lähtien tulisi kaikki elämä pyörimään lapsen parasta ajatellen.

"Mikä lapselle nimeksi?" kysyin mieheltäni.

"Vaikka mikä muu nimi, mutta ei vain Johannesta", vastasi nuori isä. Entinen tuttavani, tohtori, kirjoitti: Vai saitte pikku-Mikon, onneksi olkoon. Minusta oli kiintoisa keksiä Mikon jälkeen lisää nimiä. Niinpä sitten vasta papin suusta lasta kastaessa kuuli mieheni poikansa nimen: Mikko Lauri Johannes.

Hauskan silmäyksen heitti minua kohti rakas aviosippani kuulutuaan oman nimensä, josta ei ollut koskaan oikein pitänyt. Tehty mikä tehty. Nykyisin on lapsellani jo mieheni nimen muunnelmia neljä.

Hoitelin kotia ja lasta kolmen kuukauden ajan. Sitten tuli soitto Sakkolan kirkolta kunnan esimieheltä.

"Onko teidän vaimonne kättilö?" kyseli hän mieheltäni.

"On kyllä", vastasi hän.

"Meillä tulee kättilön paikka pantavaksi lehteen aukiolevana, mutta jos haluatte ja lähetätte paperit, niin tulee hyväksyminen laillisessa järjestyksessä."

"Mutta kun minä olen täällä syrjäkylän kaupanhoitajana."

"Teille järjestetään paikka samaan kylään, siellä on hyvät asunnot."

"No tuumitaan asiaa ja ilmoitetaan", sanoi mieheni.

Niin sitten kävi, että taas muuttimme ja seuraavan paikan nimi oli Sakkolan pitäjän Petäjärven asemaseutu. Asunto oli aivan loistoluokkaa entisiin verrattuna. Kolme huonetta ja keittiö. Makuuhuone lämpeni keittiön palomuurista, joskus se oli melko viileä. Tämä oli osuuskaupan asunto ja kättilölle oli eri asunto noin 200 metrin päässä. Siellä säilytettiin tarpeettomia tavaroita.

Tuntui niin haikealta lähteä työhön uudelleen ja jättää pikku-Mikko vieraan hoitoon. Onnistuin saamaan hyviä kotiapulaisia. He hoitivat hyvin kotia ja lasta. Eräskin heistä, Alma nimeltään, oli meillä neljä vuotta. Välillä oli vähän aikaa poissa, sitten kirjoitti, saisiko tulla uudelleen. Hänelle sai huoletta jättää talouden.

Sakkolan pitäjän kaikki kylät tulivat tutuiksi ja läheisiksi virkamatkoillani. Ei kai liene paljon niitä ihmisiä elossa, jotka asuivat silloin siellä. Piiri oli iso ja aikani meni melkein kokonaan viran hoitossa. Laukku oli aina pakattu lähtökuntoon. Sänkyni päähän varsin yöksi kaikki hoitolenikini ja muut tarvittavat vaatteet. Niitä ei tarvinnut etsiä kauan. Usein täytyi lähteä yöllä hevosien rekeen tai kieseihin. Toivon aina matkoillani, että ehtisin ajoissa. Ensimmäisten luona viivyin aina monta vuorokautta. Mies ja appivanhemmat eivät olisi laskeneet mielellään pois. Pelkäsivät aina, että jos

lähtöni jälkeen jotain yllättävää tapahtuisi. Suurin osa synnytyksistä meni normaalisti. Aitejä rauhoitti kovasti, että minäkin olin jo synnyttänyt ja olin siitä niin onnellinen.

Eräänä yönä juuri, kun olin päässyt sitkeään uneen huoneeni lämmössä edellisestä paikasta tultuani, kuului koputusta ikkunaan.

"Lähtisikö kättilö Lapinlahteen?" Lähdimme hevosella matkalle. Kulku oli hidasta ja matkaa oli noin 18 kilometriä. Kaikista toivomuksista huolimatta tulimme liian myöhään. Toista tuntia sitten oli tyttö syntynyt ja äidin veri oli vuotanut kuiviin. Lähetin miehen hakemaan heti lääkäriä. Hän teki matkaa veneellä ja hevosella vuorotellen. Potilas haukotteli. Antamani sydänlääke hieman auttoi. Minun täytyi sanoa hänelle:

"Tuskin ihmiskäsi enää auttaa."

Katkonaisin sanoin hän lausui viimeisen tahtonsa olevan, että hänen miehensä antaisi tämän lapsen hänen sisarensa hoitoon.

Kumarruin aivan hänen poskeaan vasten kuullakseni katkonaiset sanat. Viimeisillä voimillaan hän kiersi kätensä kaulaani ja rukoulimme yhdessä. En voinut hänen käsiään irroittaa. Ne jäykistyivät kaulani ympärille. Hengityksen loputtua ne vasta irtosivat itseksensä. Naapurit soittivat lääkärille, ettei tarvinnut tulla. Mies tuli yksin kotiin.

"Voisitteko pukea tämän vainajan käärinvaatteisiin?" kysyi hän.

"Kyllä, mutta voisitteko hakea valkeaa palttinaa kirkolta?" Niin lähti taas isäntä matkalle kolmannen kerran saman vuorokauden aikana. Virvoittelin vastasyntyneen lapsen ja laitoin hänet kuntoon. Kun isäntä viimein tuli palttinaan kanssa kaupasta, olin tapahtumasta niin järkyttynyt, että en voinutkaan pukea vainajaa. He olivat olleet molemmat leskiä menessään naimisiin. Vaimolla oli yksi

poika ensimmäisestä avioliitosta. Miehellä oli useampi lapsi.

Kotiin tultuani oli minulla taas lämmin vastaanotto. Kaikki tuntui ihan liian hyvältä äskeisten tapahtumien jälkeen.

"Meitähän on kolme, jotka viemme sinun virkaasi eteenpäin, ettet tarvitsisi ihan yksin valvoa", toteasi mieheni leikkisästi.

Totta se olikin. Kotona en tarvinnut paljon muuta tehdä kuin leikkiä Mikon kanssa. Siihen viiranpitämiseen kuului kuitenkin neuvolanpito kotona. Laitoin oman sohvan päälle paksun lakanan ja sen päällä tein ulkotutkimukset. Virtsakokeet oli myös tehtävä. Kotona ollessa melkein aina joku äiti tuli neuvola-asemalle tarkastettavaksi. Oli kuitenkin joskus aikaa hankkia jonkinlaisia "piristykseen pillereitä" työn lomassa.

Sakkolassa toimi silloin vilkkaasti Lotta- Martta- ja suojeluskuntajärjestöt. Olimme mieheni kanssa niissä mukana sikäli kuin vain oli tilaisuus muilta hommilta. Toimi siellä myös hengellinen laulukoulu. Otin siihenkin osaa, sillä musiikkihan oli minulla "veressä". Kuparisen perheeseen odotettiin pienokaista. Heillä oli jo seitsemän poikaa. Emäntä kävi neuvolassani ja hienosti toi esiin toiveensa:

"Saisikohan se tulokas olla jo tyttö?"

"Uskon varmasti, että toiveenne toteutuu, näyttää ainakin siltä", lohduttelin häntä vaikka tuntui toisekseen pelottavan, että annoin liikaa toiveita. Sillä mistähän siihen aikaan tiesi, kumpi sukupuoli voittaa. Tilastot vain kertoivat, että maailmassa syntyy yhtä paljon molempia. Tilasto ei näyttänyt todella heidän perheensä näkökannalta katsottuna.

Oli kaunis kirkas kesäaamu ja isäntä Kuparinen oli tulossa juoksujalkaa peltotietä pitkin. Arvasin asian ja annoin laukun isännän käteen ja itse kävelin vierellä. Mat-

kaa meiltä oli vain sata metriä heille. Emäntä tuli vielä tuvan ovelta vastaan.

"Hyvä kun olitte kotona", sanoi hän.

"Minulla on vielä kuumetta tuon kädessä olevan tulehduksen takia. Lääkäri sanoi sitä ruusuksi. Mutta jos lapsi olisi tyttö, silloin tuo ruusukin paraneisi."

Tunnin kuluttua oli kaikki selvää ja sain suurella äänellä huudahtaa: "Tyttö tuli!"

"Rukous on kuultu", sanoi emäntä.

Isäntä tuli tuvasta onnellisen näköisenä. Tämähän oli kuin ensimmäinen lapsi nuorella parilla. Hän oli tyttö.

Sen jälkeen isäntä kutsui pojat sisään. Siinä ne seitsemän veljestä piirittivät korin, jossa pieni ihme, pikku-sisko, aloitti elämänsä ensimmäistä päivää. Tuli mieleeni vanha merkatussa seinätaulusta: 'elämä on tuskaa, tuska on elämää.' Sattui kokonainen viikko loma muualta juuri silloin. Sain käydä joka päivä hoitamassa äitiä ja lasta. Emännän käsikin parani. Siinä oli tosi onnellinen perhe, kaikki puhalsivat yhteen hiiheen. Kaikki oli aina siistissä kunnossa, tupa ja pihamaa.

Mieheni auttoi minua paljon kotitöissä. Tunsin sen takia velvollisuudekseni auttaa häntä kaupassa. Niinpä joulun alla, tungoksen aikana, menin kiirettä vähentämään. Tein etupäässä laskutyöt, sillä mieheni piti minua hyvänä laskijana. Kynä oli sen ajan laskukone. Aattopäivän aamuna oli kaupassa paljon väkeä. Poikamme oli täyttänyt jo kolme vuotta. Amalia oli laittanut hänet potalle istumaan ja mennyt sillä aikaa asemalta postia hakemaan kello kaksi. Ehkä hän arveli käyvänsä pian siellä, eikä tullut sanomaan kaupan puolelle pojan yksinjämisestä. Menin sattumalta omalle puolelleni ehkä kah-

via juomaan. Ovet oli auki ja muutama kiekura potan pohjalla. Poikaa ei näkynyt eikä kuulunut. Juoksin hädessäni kauppaan huutaen: "Mikkoa ei näy missään!" Kaupankäynti loppui sillä hetkellä ja mieheni sanoi ostajille:

"Jatketaan kaupantekoa heti, kun poika on löytynyt!"

Ostajat lähtivät etsimään poikaa meidän mukana. Päivä alkoi pimentyä ja joulukuun viima oli purrevan kylmää. Rautatien alikäytävä oli kaupan vastapäätä. Metsä oli rautatien takana. Kaivo oli 18 metriä syvä. Juoksin heti kaivolle. Poika ei ollut pudonnut kaivoon, koska kaivo oli hyvin suojattu. Et-sittiin moneen kertaan sängyn alukset ja komerot.

Tuli sitten asemalta päin tuttu talonisäntä taluttaen poikaa. Hän kertoi: "Poika tuli vastaan kannatellen käsillään housujaan, ei ollut hattua eikä muutakaan vaatetta. Kun kysyin, minne hän on menossa, niin poika vastasi menevänsä Aino-tädin luo."

Suuressa ilossani otin pojan syliini.

"Ei minua olisi tarvinnut tulla etsimään, kyllä olisin kotiin osannut", sanoi hän huolettomasti.

Ostajat palasivat kauppaan etsintämatkan jälkeen.

Tunnen suuren tuskan vieläkin jäytävän sisälläni. Olisi kauheaa, jos lapsi näin olisi jäänyt teille tietymättömille kylmään ja onnettomuuteen. Sinä aattona kiitimme ylinnä Luojaa siitä, että suorastaan taivas oli lähellämme ja pikkupoika pyöri iloisena kuusen ympärillä niin kuin ei mitään olisi sattunut. Ilo oli suorastaan ylittsevuotavainen.

Aurora Sipisen osoite on kaupakatu 23 80100 Joensuu ja häneltä saanee vielä kirjaa tilata.

Arkuntanhuasta Volossulaan

Maamme nimistötutkimuksen kentie tunnetuin edustaja, nyt täysinpalvellut professori Viljo Nissilä julkaisi v. 1939 väitöskirjansa Vuoksen Paikannimistö I. Tähän tutkimukseen sekä tekijän myöhemmin julkaisemaan teokseen Suomen Karjalan nimistö pohjautuen selostetaan seuraavassa Sakkolan eri kylien nimien alkuperää.

Arkuntanhuasta on syntynyt nimimuunnoksena, jonka tarkoituksena on ollut tehdä nimi ymmärrettävämmäksi. Murteen sanastoa ja nimien murremuotona tuntemattomat, etenkin entisajan ruotsinkieliset kirjurit, esim. maa- ja verokirjojen tekijät, maanmittarit, kartanpiirtäjät, tuomio- ja kirkonkirjojen pitäjät ovat voineet merkitä kuulemansa nimen väärin tai koettaneet tahallaan muovata sen ymmärrettävämpään asuun. Arkuntanhuasta on lähtöisin sanasta Orkotanhuasta (Orkå Tanhuasta). Orkosanan tuntemattomuus (orko = alava maanpaikka) on ollut syynä siihen, että alku-o on muuttunut a:ksi, niinkuin on voitu todeta 1600-luvun lopun asiakirjamerkinnöistä. Tästä muodosta Arkuntanhuasta on sittemmin kehittynyt murteellinen paikannimen muoto Arkuntanhuasta, joka seuraavalla vuosisadalla on oikaistu kirjakielen asuun: Arkuntanhuasta. Nimi on todennäköisesti syntynyt Sakkolan Sudenhännän seuduilla, mutta siitä on myöhemmin kehittynyt ns. "huutokylän" nimi, joka on tarkoittanut asutusryhmiä kaukana Suvannon, jopa Laatokan rannalla.

Haparainen on saanut alkunsa henkilönimestä Haparain.

Asiakirjoista tavataan nimiä: Timaska Haparain v:ltä 1613, Simana Haparain v. 1614.

Kaarnajoki: Nimi perustuu luonnon nimiin. Novgorodin erään hallintoalueen, Vatjan viidenneksen verokirjassa Kaarnajoki tosin esiintyy epäselvästi merkittynä, mutta sen jälkeen nimi kirjoitettiin kokonaisen vuosisadan ajan (1616 — 1709) muodossa Kaarnejoki. Tämä näyttäisikin olevan nimen alkuperäinen muoto. Kaarne, kuten tunnettua on sama kuin korppi, joten tässä on pohjana linnunnimi. Uudenkaupungin rauha (1721) jälkeen ilmestyy asiakirjoihin muoto Kaarnajoki. Vero- ym. kirjurit pyrkiessään selittämään sanan merkitystä ovat ilmeisesti pitäneet tällöin nimen perustana sanaa kaarna, ja näin vähitellen nimen alkuperäinen muoto kansankin keskuudessa työntyi syrjään. Eräissä 1700-luvun alkupuolen asiakirjoissa käytetään kylästä myös sen kansanomaista nimitystä Paukkula.

Kelja edustaa kreikkalaista sanastoa luterilaisessa ympäristössä. Kelja tarkoittaa kammiota, yksinäistä pientä asuntoa. Valamon luostarin tiloilla, joita Sakkolan pogostassa (kirkkopitäjä, veropiiri) oli vuoden 1500 vaiheilla 47, asusti munkkeja yksinäisissä majoissa eli keljoissa. Tällaisen keljan lähistöön syntyneestä asutuksesta on sitten kylännimi lähtöisin.

Kiviniemi viittaa kiviseen maaperään, ja kylä onkin saanut nimensä sijaintipaikkansa maaston maanlaadusta.

Kottilan kylän nimi on se-

litetty johtuvan sotilasnimestä skott (laukaus).

Lapinlahti: Lappi-alkuiset nimet ovat yleensä jälkiä muinaisesta lappalaisasutuksesta. Lapinlahdelta tehty runsaat muinaislöydöt ovat todistuksena alueen — Suvannon rantojen — ikivanhasta asutuksesta.

Lohijoki edustaa tyypillistä Vuoksen vesistön kalannimistöä ja viittaa samalla tuottoisaan kalastuspaikkaan.

Ojaniemi: Nimi pohjautuu maastoon. Vanhan Suvannon rantaviiva muodosti selväpiirteisen niemen, jonka pohjoiseen nipukkaan laski Nihdinnotkonoja.

Petäjärvi kuuluu ns. luonnontieteelliseen paikannimistöön. Lisäksi siinä esiintyy sellainen kielellinen ilmiö, että kahdesta kokonaan tai osaksi samanlaisesta tavusta toinen katoaa eli toisin sanoen ne äännetään "päällekkäin" yhtenä tavuna. Näin on Petäjärvestä tullut Petäjärvi.

Riiska-nimi on vanha ja laajalti levinnyt. Se pohjautuu todennäköisesti vanhaan henkilönimeseen Riiska (Griiska, Kriska.) Lisäksi kylännimi Riiska on lyhennys nimestä Riiskanjoki tai Riiskanlahti, sillä henkilönimestä johdettuna sen tulisi esiintyä muodossa Riiskala.

Röykkylän kylän nimi kuuluu ns. topografiseen paikannimistöön, minkä perustana on maasto,

vesistö ja maaperä. Sana röykky (röykkiö) tarkoittaa kivikkokumipareta.

Sakkola (kirkonkylä): Kylän nimi perustuu ikivanhoina pidettäviin henkilönnimiin. Sakkolan (Sakkulan) nimen pohjana saattaa olla Sakko eli Sakku eli Sakki, jotka kaikki vastaavat nimeä Sakarias. Mahdollista on, että Sakkula-sanana pohjana on kreikkalaiskatolinen Isak-nimi, josta on johdettu kansanomaisen, kaunisteleva sana Sakku.

Valkjärvi kuuluu sekin topografiseen paikannimistöön ilmaisten hiekkapohjaista, kirkasvestistä järveä.

Viiksanlahti: Vuoksen paikannimistöön kuuluu ryhmä nimiä, joiden alkuperä on puuttuvan lähdeaineiston, etupäässä vertailunimistön takia epäselvä. Viiksanlahti kuuluu niihin. Asiakirjoissa se esiintyy eri muodoissa, esim. Wissilax 1500-luvulla, Wisa Laxi, Wijxalaxi, Wixalax ja Wijxan Lax 1600-luvulla.

Vilakkala: Vatjan viidenneksen verokirjoissa ja muissakin vanhoissa asiakirjoissa Vilakkala esiintyy muodossa Vilokkala, josta se aikojen kuluessa on muuttunut Vilakkalaksi. Nimi on kreikkalaiskatolista alkuperää, samaa juurta kuin sukunimi Vilokkinen.

Volossula: Kylä on saanut nimensä kreikkalaiskatolisesta ristimänimestä Volosov. Vatjan viidenneksen verokirjan mukaan ky-

län alkuperäinen nimi on ollut Volosova, mistä nykyinen nimimuoto on kehittynyt. Volossula-nimi tavataan jo 1600-luvulla, erityisesti tuomiokirjoissa. Syynä nimen muutokseen on usein ollut se, että vero- ja muut kirjurit eivät aina ole saaneet selvää nimen murteellisesta ääntämisestä.

Volossula tunnettiin myös Makkaran kylän nimellä. Nimitys Makkara ja Makkarananta johtuu myös, kuten olettaa saattaakin, henkilönimestä. Vuonna 1666 esiintyy eräässä asiakirjassa nimi Lars Mackara Wolossulasta. Todennäköisesti nimi Mackara on väännös karjalaisesta ristimänimestä Kakaarei. Nimestä Makkara tunnetaan myös muoto Makara.

Edellä on selostettu miltei kaikkien Sakkolan kylännimien syntyä. Tarkkaavainen lukija saattaa kysyä, miksi esim. Haitermaa, joka oli pitäjän suurimpia kyliä, on jäänyt esittelyn ulkopuolelle. Tutkijan (prof. Nissilä) mukaan tämä johtuu siitä, että kylän nimelle ei ole löydetty vertailuainestoa. Kylän nimen pohjana lienee henkilönimi Gaiteren, johon pohjautuu myös Pyhäjärven Noitermaan nimi.

Kaino Repo

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLAMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Pärssisen Konepaja

35500 Korkeakoski puh. 935-81204

Valmistamme mm:

- TERASHALLEJA, OVIA JA IKKUNOITA
- AUTON LAVOJA YM. KULJETUSKALUSTOJA
- TRAKTORIN TYÖVÄLINEITÄ
- KORISTETAKOTÖITÄ

Mieliinpainuva kulttuuritilaisuus

Tasavallan presidentti myönsi 2. 12. 1977 Tekstiilikulttuuriseura — Sällskapet för textilkultur ry:n anomuksesta toimitusjohtaja, päätoimittaja Tyyne-Kerttu Virkille käsityöläisneuvoksen arvon, laatuun ensimmäisen maassamme.

Anojaseuran järjestämään arvonnimen juhlaan luovutustilaisuuteen, joka pidettiin 18. 12. Vokki-Virkin avarissa suojissa, kokoon-tui arvovaltainen kutsuvierasjoukko. Vieraina nähtiin mm. akateemikko ja rouva Kustaa Viikuna, teollisuusneuvos ja rouva Arvi Pappinen, arkkitehti-professori Tapio Periäinen, eräitä julkisen hallinnon, yhdistysten ja seurojen edustajia sekä sukulaisia ja ystäviä.

Tilaisuudessa, joka kokonaisuudessaan kesti muutaman tunnin (koska vieraat viihtyivät), muodostui mieliinpainuva kulttuuritahtuma. Siihen sisältyi varsinaisen juhla-aiheen, arvonnimen luovuttamisen lisäksi joulun lämpöä sekä aimo annos karjalaista välittömyyttä ja ainutlaatuista vieraanvaraisuutta.

Juhla aloitettiin laulamalla "Maa on niin kaunis" majuri Aaro Asikaisen säestäessä viululla. Viuloolona hän soitti Händelin Largon ekonomi Mirja Melonin säestämänä. Opettaja Aune-Mari Kairinen lausui herkästi Tyyne-Kerttu Virkille omistamansa runosikermän, johon sisältyi Aleksis Kiven ajatuksia isänmaasta, Harri Marttisonin Karjala-runon ja Aale Tynnin vaikuttava "Kaarisilta".

Juhlan kohokohdaksi muodostui luonnollisesti käsityöneuvoksen ar-

vonimen luovuttaminen. Sen suoritti ylitarkastaja Pirkko Anttila, joka puheessaan lausui mm.:

"Olemme tänään kokoontuneet Suomen käsityöläiskulttuurin kannalta merkittävään tilaisuuteen. Ensimmäistä kertaa on maassamme suotu kunnianosoitus erityisesti käsityön perinteen ja sen edistämisen alueella tehdyille elämäntyöille. Aikaisemmin on tällainen huomio kohdistettu kotiteollisuudelle, jolla alueella toimineille on voitu myöntää kotiteollisuusneuvoksen arvonimi. Varsinaisen käsityön osalta tällainen huomionosoitus on kuitenkin puuttunut.

Eräiden yksityisten käsityönystävien aloitteesta on Tekstiilikulttuuriseura-Sällskapet för textilkultur r.y., joka edustaa kokoavasti kaikkia erilaisilla tekstiileihin liittyvillä alueilla toimivia tahoja, opetusta, tutkimusta, kuluttajaneuvontaa, tekstiiliteknologiaa, taideteollisuutta, tekstiili- ja kulttuurihistoriaa jne, kääntynyt noin vuosi sitten Tasavallan Presidentin puoleen anoen käsityöneuvoksen arvonnimen myöntämistä taiteilija, toimitusjohtaja Tyyne-Kerttu Virkille. Tällaiseen anomukseen liittyy aina taloudellisen sitoutumisen saaminen ja seura on voinut ilokseen todeta, että tekstiilikulttuuria arvostavia tahoja on näinä taloudellisesti vaikeina aikoina sentään vielä olemassa... Maassamme vietetään tätä juhluvuotta erityisesti suomalaisen kulttuurin saavutusten merkeissä. Näin voidaan arvonnimen saajan elämäntyö yhdistää koko suomalaisen kulttuuriperinteen kokonaisuuteen."

Selostettuaan yksityiskohtaisesti Tyyne-Kerttu Virkin elämäntyötä, hän päätti esityksensä sanomalla:

"Käsityöneuvos Virkki on elämäntyössään paneutunut käsityön, erityisesti karjalaisen taiteen ja tekstiiliperinteen tallettamiseen ja tukemiseen. Hän on auttanut ja kannustanut elämänsä varrella lukemattomia taidekäsityön ja -teollisuuden vasta-alkajia, jotka myöhemmin ovat saaneet tunnustetun aseman. Samoin hän on pitänyt tärkeänä innostaa ja tukea tavallisia käsityöharrastajia, joko heidän omaa harrastustaan varten tai antamalla ansiomahdollisuuksia.

Käsityöneuvos Virkin laajoista ja osittain ainutlaatuisista kokoelmista on perustettu 'Virkki-Käsityömuuseum', joka tallettaa kansanperinteeseen pohjautuvia käsityöaarteita eri puolilta maailmaa, mutta erityisesti Suomen Karjalasta ja Aunuksesta."

Osoituksena Tyyne-Kerttu Virkin monipuolisesta ja merkittävästä toiminnasta ja sen arvostuksesta, olivat hänen arvonnimensä saamista tukeneet Aino-koti säätiö, Fredrika Wetterhoffin Kotiteollisuusopettajaopisto, Fredrika Wetterhof-säätiö, Kotiteollisuuden Keskusliitto ry, Käsateollisuusopettajain Liitto ry, Marttaliitto ry, Suomen Taideteollisuusyhdistys, Suur-Helsingin Kalevalaiset Naiset ry, Tekstiiliopettajaliitto ry, Tekstiiliopettajat ry ja Yhtyneet Kuvalehdet sekä lisäksi parisatainen joukko sukulaisia ja ystäviä.

Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkille kohotettiin onnittelumalja eläköönhuutoineen.

Arvonnimen saaaja kiitti sydämelisin sanoin kaikkia, jotka olivat myötävaikuttaneet hänelle annettuun huomionosoitukseen. Hänen näkemyksensä mukaan arvonnimi

Vokki-Virkki-tiloissa Merikannontie 3 sai Tyyne-Kerttu Virkki vastaanottaa 2. 12. 77 Tasavallan Presidentin myöntämän käsityöneuvoksen nimen ja arvon (toimitusjohtaja T.-K. Virkille). Luovutuspuheen piti ylitarkastaja Pirkko Anttila, joka juuri luovuttaa paperin luettuaan sen. Juhlayleisö kuunteli sitä seisaalleen nousten. Vas. akateemikko ja rouva Kustaa Viikuna, taideteollisuusyhdistyksen edustajana arkkitehtiprofessori Tapio Periäinen ja Suur-Hgin Kalevalaisten Naisten pj. Toini Palme.

ei kohdistu yksinomaan hänen henkilökohtaisiin saavutuksiinsa, vaan on samalla omiaan nostamaan koko käsityötaidon arvostusta maassamme. "Olen iloinen, jos toiminnallani olen voinut olla eräänlaisena tiennäyttäjänä. Käsityö, niin vähäpätöisenä kuin sitä joskus pidetäänkin, on luovaa työtä, jossa yksilö voi toteuttaa ajatuksiaan, tahtoaan. Pienikin työ, joka on huolella tehty, on arvokas olipa se sitten ammattilaisen tai harrastelijan aikaansaannos," sanoi puhuja.

Juhlaväki siirtyi tämän jälkeen "kaikkein pyhimpään", Vokki-Virkin alimpaan kerrokseen, jossa tummat joulukuuset tuoksuivat ja yksinomaisesti kynttilöiden valo loi tunnelmaa. Runsas juhlapöytä piirakoineen ja torttuineen, "rouva Ellen Svinhufvudin" ja "Paratiisin" kakkuineen kahvin kera "sulatti sydämet" ja antoi käsin kosketeltavan tunnun aidosta karjalaisesta vieraanvaraisuudesta. Vapaa ja iloinen seurustelu täytikin viihtyisät Vokki-Virkin tilat. Tyyne-Kerttu Virkki esitteli vie-

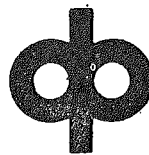
raille syksyllä näissä tiloissa avaa-maansa käsityömuuseumia. Karjalaiset käsipaikat, aartearvoiset käsityötaiden näytteet herättivät kaikkien ihastusta. Töiden taustana oli luonnonpuu. Koko alakeran kalusto onkin valmistettu hohtavasta puusta, niin että mieleen tuli uutuuttaan säteilevä puhdas pirtti. Karjalaisaiheisten puupitsileikkauksin koristellut laatikokopenkit ja pöydät on Tyyne-Kerttu Virkki suunnitellut sisustusarkkitehti Eino Kermisen kanssa ja työn on suorittanut taiteilija Teuvo Rautio. Pöytäkyntteliköt olivat taiteilija Helena Tynellin käsialaa ja pöytiä koristivat Martta Kiiskilän kutomat viehättävät heinälinjat.

Illan päätteeksi esitti vieraiden lämpimät kiitokset teollisuusneuvos Arvi Pappinen, joka mm sanoi, että tämä juhla ja tämä talo ovat antaneet vakuutuksen siitä, että käsi- ja kotiteollisuus on todella osa suomalaista kulttuuria. Sitä herkistää ja rikastuttaa erityisesti karjalainen käsityö.

Me, joilla oli onni olla mukana käsityöneuvos Virkin kunniaksi järjestetyssä juhlassa, tunsimme voimakkaasti, että saimme kokea erään ihmisyyksilön, persoonallisuuden ja hänen kauniskaarisen elämäntyönsä — Tähtihetken. Se lämmitti ja valaisi meitä jokaista ja se ulottaa säteilynsä menneeseen, nykyiseen ja tulevaan.

Siri Valli

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Ko Kivinieme tytöt tapasiit Skoones

Jokkuu vuos taaksepäi ni mie satuin Seura-lehes näkemää kirjoituksen venäläisiin tekemist matkamainoksist Kivniemest. Sekös se saikii miun syvämeini sykähtelemää. Iha tulj matkakuume siin silmäpäpöykses, vaik eihä se matkamainos meil karjalaisil olt tarkoitettu. Mut sillo justii miul tulj sellane mielj, jot tuol mie tahtosi käyvä ja tuos männikös kävellä vaik ois siel minkä näköstä! Niin oliit sitä koskerantaaki sihe kuvavaa laittaneet, mut eihä siin miu lapsuuvetotijain olt ko se hävis jo talvsova alus. Mut kosk ryöppys siin kuvas, jot iha se soitto korvissain kuulu.

Nyt nää Kivnieme kuvat taas rävähtiit ilmety-elävän ettee mänj suntain, ko mie mänin täält Kööpehaminast Ruotsi puolel Skoonee yhtä Airii tappaamaa.

Eihä myö paljo toisiaa ennestää tunnettu, yhe kerra oltii vaa yhes rappukäytäväs kiireimmitte tavattu, ko hää karjalaise uteliaisuuve viisii kysy miul, jot oot sie Suomest? Mieko näätse männä viipoti sellane suomalainen nuttu pääl, ni hää tuns ko tavaramerkist. Hyvä ettei kysynt, jot mihi sie mää. Silviisihä ne siel Karjalas kyssyt tuntemattomiltkii.

Laivalha mie sinne Skoonee mäni. Airi oli minnuu laivarannas vastas ja lennätti autol kotiheese. Peril ko päästii ni hää sanokii:

— Lähetää mererantaa katsooma tuonne toisel puolel Skoonee! Nuo meijä lapset on vuotelleet sinnuu, jot päässä yhes lähtemää!

— No ei miul mittää sitä vastaa oo, lähetää vaa, mie sanoin. Ja nii myö sit lähettii. Lapset — nuorisoksha noita nyt jo sais sannoo — jakoirat pantii takapenkil ja myö tytöt etupenkil istumaa.

Airi käi taas rattii. Nuoriso alko sorahutella Skoonelaisittai takapenkil ja myö Airi kans tavai Suome kieltä verryttelemää.

— A, mist päi Suomee sie oikee tulet, mie aloiti.

— Tuolha mie Kannakse puolelt, sano hää, vähä niiko laiskapuolellest, jot eihä tää asja sinnuu nyt kuitekaa kiinnosta.

— No, sieltä se tulen miekii, vastasin mie kerkijäst.

— Älä, ihanks totta! Ja nyt mie kuulin jo äänest uteliaisuutta.

— Mist pitäjäst?

— A mien nyt oikee ossaa sanoo mihi pitäjää mie kuulun. Mie sanon tavallisest olevain kolme "pitäjä tyttö": Kivenava, Valkjärve ja iha lapsen mie elin Sakkolas.

— No, mis kyläs Sakkolas?! Nyt olj jo elloo Airi uteliaisuuves.

— Siinhä se miu lapsuuvetotijain olj Kivniemekose rannal.

— KIVNIEMEKOSKE RANNA! Kiljais Airi. — Mie oon syntynt Kivniemes! Ja myö katsottii toine toisihie ja myö saatii sellane naurupuuska, ko nuoret työtöhätiköt ikkää ja Airi nauro nii jot kyyneleet ryöppysit ja häne pit aijaa auto tien poskee, jot ei ois jouvuttu oijaa, ko hää ei näht naurukyynelistää mittää. Ja nuoret takapenkilt suuri silmi senko ihmetteliit, et mikä meil oikee tulj ja myö senko hikoteltii naurust eikä pystytty antamaa selitystä. Siint, jot meijä ettee tääl mone saa kilometri pääs, yhtäkkiästä rävähtiit samat lapsuuvemaisemakuvat ja ne kuvat senko keikkuit ja lenteliit ilmas keskel Skoone peltoa ja yhtäkkiästä oltii ko sisarukset ikkää!

Kylhä meil ol sit setvimistä, jot ketä myö ollaa ja mis myö asut-

tii, ja mie sain selittää jot mie oon sen "Arkku-Antin" tyttö, miu vanhempain näätse myivät kirstuloi ihmise viimiseks leposijaks ja hää selitti olevaase Pelkise vanhemp tyttö, sen Laurin Klaudian. Eihä myö sillo lapsen tavattu, ko hää olj minnuu paljo nuoremp, mut ei sil olt nyt mittää välillä. Kivniemes oltii oltu molloot lapsen ja siin olj lustii iha tarpeeks!

Sit mie rupesin aattelemmaa näitä mielekuuvii, jot kyl sil ihmisel on vaa jossai ihmeelline kamera, ko se pystyy ottamaa kuvvii rullal yle-aikaa. — Kakskymmentviis kuvvaa sekuntis — ja siit perästäpäi millo tahtoo, ni senko painaa nappii ja pyörittää takasii, ja jos sattuu kaks tai usjemp, kell on samallaisii kuvvii, ni si senko istuut 'a katsoot vilmii yhes ko elokuvis ikkää — vaik autopenkil!

Nii mie hokasinkii, jot eihä miun tarvitsekkää lähtii sinne Kivniemee räpimää ja koskerantoi tunnustelemaa, nehä on noi miu kerallai. Senko painaa nappii vaa!

Ei sen puolee, jos tahtoo seikkailuu etsii ja ko oikee taitavaks tulloo ni saapha sinne pyrähtää sieluuse siivil ja istahtaa männylatvaa siihe meijä tontil koske lauluu kuuntelemaa. Myö se Airi kans silviisii tehääki. Tulkaa työ toisetkii, ni kuunnellaa parves! Tulkaa vaik Amerikast ast!

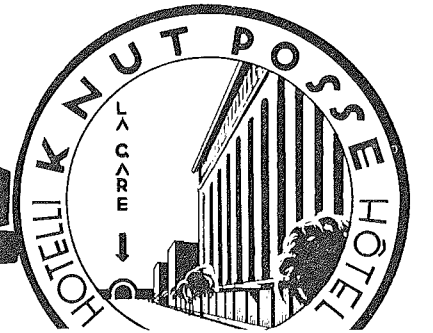
Kerttu Lemmetty

SUVANNON SEUTU ilmestyy 8 numeroa v. 1978. Tilaushinta 20 markkaa. Tilauksia vastaanottavat postitoimistot, Rautakirja ja kirjakaupat. Konttorin osoite on 37370 Narva.

Eka Karppanen:

**Nuorukaisena
Knut Possen
jäljillä**

Olin pieni, tavallinen maalaispoika, — enkä kuitenkaan aivan tavallinen. Olin toisia huonompiosainen aineellisessa mielessä, mutta monia heitä rikkaampi mitä mielikuvitukseen tai muihin aistimuksiin tulee.

Olin seitsenvuotias kun isäni kuoli Keljan mökissämme. Sitä ennen oli hän menettänyt omaisuutensa — niin maatilan kuin kaupapuodinkin onnettoman lainataukausen seurauksena ja lisäksi sairastaminen oli aiheuttanut velkaantumista. Niinpä äiti joutui lähtemään Keljan mökistä kuusine lapsineen — seitsemättä odottaen.

Seuraava kotimme oli Petäjärven ja Röykkylän rajamailla sijaitseva Maijoin erämaja, missä asuntomme ja eläinsuojat olivat saman katon alla. Silloisista koti-

eläimistämme muistan lehmän, lampaan ja muutamia kanoja. Kaikkiin niihin liittyy myös varhaisia muistoja. Hertta-lehmää jouduin usein paimentamaan kunnes äiti suureksi surukseen joutui siitakin luopumaan. Yritin lohdutella itkevää äitiä sillä, että nythän ei tarvitse minun paimentaa eikä sinun lypsää sitä. Lampaan taas muistan siitä, että pakkasten aikana jouduimme majoittamaan sen asuinhuoneeseemme. Siitä taas tulee mieleeni myöhemmin kuulemani sanonta: "A vot siul akka kakkarat — pie viel pässii tuvas". Kanoista muistan, että ne pyrkivät pesimään ja munimaan ulos pensasiin, missä kyykäärmeet niitä hätyyttivät.

Petäjärvellä kansakoulun aloittaessani aloitin myös ansiotyöni; paimensin opettajani Holopaisen lehmii. Istuskelin ojan pientareella paimenvitsa toisessa kädessä ja toisessa Raamatunhistoria, josta opettelin ulkoa seuraavan päivän läksyjä.

Noista ajoista oli kulunut viisi vuotta, kansakoulu käyty ja paimenikäkin jo ohitettu. Aloin olla rengin iässä. Minäkö rengiksi? Ajatukseen oli vaikea tottua. Eihän veljistänikään ollut tullut rengkiä, ei kenestäkään kolmesta.

Olin ollut kesän työssä. En enää paimenessa, vaan paljon tärkeämissä tehtävissä Suomen Urheilupistossa, joka ennen Vierumäen valmistumista toimi muutamia vuosia Viiksanlahdessa. Työni kä-

sitti lähinnä lähetin tehtävät, mutta siinä ohessa toimin talonmiehen, emäntien, johtajien ja kurssilaistenkin apuna varsin monissa, aivan uudenaikaisissa hommissa.

Varsinaisia talviurheilulajeja ei tuon tilapäisen urheilupistoston kurssiohjelmistoon kuulunut ja niinpä koulutuskauden lähestyessä loppuaan minut valtasi pelko, kuinka käy talvella. Vastaavalaista työtä ei paikkakunnalla olisi tarjolla.

Veljeni — kaikki minua vanhempia — olivat yksi toisensa jälkeen siirtyneet Viipuriin. Sama väikkyy mielessä minullakin, kun kirjoitin heille pyytäen lähettämään matkarahaa. Ja vastauskin oli aina sama: vallitsi pula-aika ja työtä olisi vaikeasti saatavissa.

Eräänä varhaisena syyskuun aamuna 1929 nousin Vuoksen laivaan Kiviniemen yläjuoksun laiturilta varusteenani vaneriaski jossa joitakin välttämättömiä tavaroita ja hiukan matkaevästä. Laiva irtaantui laiturista ja suuntasi kulkunsa minulle ennen näkemättöä ja kokematonta kohti, kohti uusia mahdollisuuksia — kohti Viipuria.

Pari päivää aikaisemmin olin saanut Urheilupistosta lopputilin. Jonkin verran olin saanut säästetyksi jo aikaisemminkin kesän mittaan, joten osittainen vaateparren uusiminen oli ollut mahdollista. Jalkineiden kohdalla tuntui uudistustarve kipeänä vieläkin, sillä jal-

Suvanto-Säätiön opintoavustukset

Hakemukset on lähetettävä helmikuun aikana osoitteella: **Yrjö Raaska Mantere 37500 Lempäälä**. Hakemukseen on liitettävä selvitys siitä, missä kylässä vanhemmat ovat asuneet v. 1939 tai 1944, missä oppilaitoksessa hakija opiskelee, aikaisempi säätiöltä saatu avustus sekä hakijan tarkka osoite ja pankkilaitos.

Säätiön valtuuskunta päättää mahdollisista muutoksista avustusten jaossa.

kojani suojasivat vain kumi-kan-gastossut jotka eivät enää olleet aivan ehjätäkään. Matkaraha oli kuitenkin tärkein, ja mikäli rahaa jäisi, Viipurissa varmaan saisi kenkiä.

Laivamatkalla sain nähdä ja kokea paljon ihmeellistä, enemmän kuin pystyin tajuamaan. Yksinpä Vuoksen reitti monine saarineen, salmineen, losseineen ja kirkontor-neineen rantatöyräillä oli aivan toista kuin näkymät Suvannolla, jossa oli vain yksi saari ja yksi kirkko (Sakkola) sen rantamilla.

Heinjoella päättyi vihdoin laiva-matka jatkuen sieltä linja-auto-kyytinä edelleen Viipuriin. Tork-kelinkadun varrelta löysin veljeni asunnon. Yksi heistä oli asevelvolisuutensa suoritettuaan siirtynyt muualle ja vastuu pikkuveljestä jäi vain kahden kannettavaksi. Jälleennäkemisen aiheuttama hämmennys oli luonnollisesti valtava. Mitä kaikkea siihen mahtokaan liittyy: holhoojan huolia ja kenties helpotuksen tunnetta siksi, että matkarakojen lähettämislähtö oli säästytty.

Ensimmäisiä puheenaiheita oli tietenkin: onko minulla rahaa? Sano-in olevan vielä vähän. Lähempi inventointi osoitti käteisomaisuuteni arvoksi 35 penniä. Voi veli-parat!

Eivät he kuitenkaan voineet minua takaisinkaan passittaa joten heidän holhouksessaan aloitin sit-ten työpaikan haeskelun.

VIIPURILAISTUMINEN

Ensimmäisen työpaikan Viipu-riin sain eräässä Kannaksenka-dun kellarihuoneistossa sijaitse-vassa pienessä korihuonekaluliik-keessä. Varsinainen juoksupojan paikka tarjosi kyllä vaihtelevaa työtä korihuonekalujen valmistuk-sesta myyntiin saakka, mutta palkka, joka minulle oli tärkeä, tuntui työnantajalle olevan sivu-

ONNITTELEMME 20-VUOTIASTA SUVANNON SEUTUA

ja toivotamme naapurilehdelle edelleen menestyksen vuosikym-meniä yhteisellä työsarallamme.

RAUTULAISTEN LEHTI

SUVANNON SEUTU KIITTÄÄ

Rautulaisten lehteä onnittelusta ja toivottaa edelleen menes-tyksen vuosikymmeniä yhteisellä työsarallamme!

seikka. Ainoa valonpilkahdus min-kä tuosta 'yöpaikasta muistan, oli Waittisen rinkelitehdas kadun toi-sella puolella, mistä sai halvalla rikkoutuneita rinkelöitä ja pipar-kakkuja. Ainoastaan viikon van-henin siinä työpaikassani.

Seuraava toimeni lähettinä NMKY:n pikatoimisto Marsissa oli huomattavasti viihtyisämpi ja an-toisampi. Osallistuin NMKY:n kerhoiltoihin ja muuhunkin toi-mintaan ja kai siitä syystä pääsin siellä ennen pitkää jonkinlaiseen suosikkiasemaan. Minulle järjes-tettiin parempia keikkoja ja muu-tenkin pidettiin muita oppineempa-na. Silti tälläkin työllä oli tilapäi-syyden luonne: Marsin toiminnan päätarkoituksenahan oli nuoru-kaisten ohjaaminen sopiviin elä-mäntehtäviin, eli toimiminen sen-aikaisena ammatinvalinta- ja työn-välitystoimistona.

Saman vuoden lopulla valmistui silloisen Aleksanterinkadun var-relle sanomalehti Karjalan uusi, upea liiketalo. Sen kolmeen ylim-pään kerrokseen oli suunniteltu vuodenvaihteessa avattava Viipu-rin ajanmukaisin hotelli, hotelli Knut Posse.

Näin Karjalassa ilmoituksen, jolla haettiin miellyttäväkäytök-sistä nuorukaista valmistuvan ta-lon hissinkuljettajaksi. Eduksi katsottiin ainakin ruotsinkielen

taito sekä luvattiin hyvä palkka ja eräitä luontaisetuja.

Tietenkin kiinnostuin asiasta. Tosin tuo kielitaitoa koskeva koh-ta näytti pahalta kannolta kaskes-sa. Kerroin Marsin johtajalle ai-komuksestani pyytäen hänen suo-situstaan. Mutta kuinka kävikään! Suurta luottamustani nauttiva joh-taja joka oli minua aina auliisti opastanut ja kannustanut, kieltäy-tyikin antamasta suositustaan. Syyksi hän ilmoitti, että hänen mielestään hotelli kaikkinen pahei-neen ja vaarointeen ei ollut oikea ympäristö minunlaiselleni kunnol-liselle nuorelle miehelle.

Johtajan mielipide ei kuitenkaan pystynyt omaa intoani sammutta-maan. Sanoin että joka tapaukses-sa hakisin paikkaa, jolloin voisin myös mainita syyn, miksi en saa Marsista suositusta. Sitäpaitsi paikkaa tarjosi sanomalehti Kar-jala, eikä hotelli. Päätäväisyyteni tehosi ja johtaja lupasi antaa suo-situksensa.

Sain kuin sainkin tuon Viipurin ensimmäisen hissipojan paikan — kielitaidottomuudestakin huolimatta. Myös itse ymmärsin nyt kieli-taidon merkityksen tärkeyden ja sallimukselle kiittolisuutta päätin pyrkiä korjaamaan puutteen piki-miten. Marsilaisena oloni jäi ko-konaisen kuukauden mittaiseksi.

Jatkuu

Anna-Maria Kiiskin muistolle

Nyt Hän on poissa. Matkalla sin-ne minne niin monen mieli halajaa, kun elämä ehtii iltaan. Pitkä, työn-täyteinen ja monivaiheinen lapsi-perheen äidin elämäntyötilä hil-jaa lepattaen viimein sammui. Me jälkeen jäänseet emme enää muu-ta voi, kuin kiittolisuudella muis-taa häntä. Kaikki me täällä ai-kamme vaellamme ja sitten kun tulee aika täyteen niinkuin viljan, joka valmistuttuaan leikataan ja korjataan talteen.

Näin monen vuosikymmenen ai-kana on Anna-Maria Kiiskin elä-mässä tapahtunut paljon, on ollut aurinkoisia ja pilvisiä päiviä. Vai-keimpina päivinä, kun elämä oi-kein tuntui raskaalta ja huomasi, että omat voimat eivät enää riit-täneet, hän risti kätensä ja rukoi-li: — Mua ota käteen Herra ja taluta! — Tämä auttoi ja taas hän sai voimaa jatkaa eteenpäin.

Enää eivät lapset ja lastenlap-set voi tulla mummoa tervehti-mään. Jäljellä on vain tyhjä tila, jota ei kukaan pysty täyttämään. Jokaiselle meistä on jäänyt kui-

tenkin jäljelle valoisa ja kaunis muisto, jonka säilyttämme läpi elä-män Hänen muistonaan, kunnes sitten tulevaisuudessa saadaan yh-dessä veisata kiitosvirttä siellä, missä ei ole koskaan yötä eikä au-rinko mene pilveen. Korkein Hä-nen muistoaan siunatkoon!

Pirkko Kiiski

Anna-Maria Kiiski os. Lamppu syntyi 26.5.1895 Sakkolassa, kuo-li 26.10.1977 Punkalaitumella.

KUOLLEITA Vesilahden Laukossa

Aarne Johannes Kurikka synt. 1.3.1906 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli Lempäälän terveystieteiden sairaalassa 28.11.1977. Hän har-joitti maanviljelystä jo kotitilal-laan Sakkolan Petäjärvellä jat-koi samaa ammattia Teinisalo-nimisellä tilalla Laukon Harviassa, yhdessä veljensä Viljon kanssa, joka kätettiin haudan lepoon 2 kuukautta aikaisemmin.

Aarne Kurikka oli tunnettu ja tunnustettu rakennus- ja puutyö-miehenä jo Sakkolassa. Hän osal-listui maanpuolustustyöhön ja seu-ratoimintaan. Hänelle oli uskottu

jo Sakkolassa kunnallisia luotta-mustoimia ja hän kuului myös Ve-silahdella m.m. kunnanvaltuus-toon.

Aarne Kurikka oli innokas ja pystyvä Suvannon Seudun avusta-ja ja hänen viimeinen kotiseutu-muistelmansa oli viime vuoden joulunumerossa.

Ystävällisenä ihmisenä hän oli koonnut suuren ystävä- ja tuttava-piirin, joka kaipauksella muisteli pois mennyttä 10.12.-77 Vesilah-den seurakuntakodissa vietetyssä muistotilaisuudessa.

Erkki Peltonen synt. 2.10.1924 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli Tampereen keskussairaalassa 25.11.1977. Synnyinseudulla olo muo-dostui Erkille lapsuusvuosista, vaikka hän osallistui jatkoso-dan aikana kodinsa jälleenraken-tamiseen Petäjärven Ryhmässä.

Hänen tomumajansa kätettiin haudan lepoon Vesilahdessa 11.12.1977. Samaan hautausmaahan kät-ettiin hänen veljensä Eelis 2 kuu-kautta aikaisemmin.

Kukkasin peitetty hautakumpu osoitti, että hänellä oli paljon ys-täviä. Muistotilaisuus pidettiin vai-najan kodissa Harvian Peltosella.

Vilho Bernhard Kurikka synt. 7.1.1915 Sakkolan Petäjär-vellä, kuoli äkillisesti kotonaan 3.12.1977. Maanviljelijän poikana ot-ti hän osaa jo synnyinseudullaan kotitalon töihin, mutta osallistui myös töihin kodin ulkopuolella. Seuratoiminta, etenkin veteraani-ja aliupseeriyhdistystoiminta, oli hänelle läheistä. Hän oli mukana molemmissa sodissa, sekä puolus-tusvoimien vakinaisessa palveluk-sessa välirauhan vuosina.

Vilho Kurikka jäivät lähinnä suremaan kolme tytärtä ja poika perheineen, sekä sisaret ja veljet perheineen.

Vilho Kurikka kätettiin haudan lepoon Vesilahden hautausmaalla 17.12.1977. Kukilla peittynyt hau-takumpu ja lukuisat muistoadres-sit olivat todisteena suuresta ystä-väjoukosta, joka näin halusi muis-taa viime tervehdyksellä.

Muistotilaisuus pidettiin Vesilah-den seurakuntakodissa suuren saattojoukon läsnäollessa.

KUOLLEITA

Helena Kekki os. Ollikainen siirtyi ajasta ikuisuuteen 1 p:nä jouluk. 1977 82 vuoden ikäisenä Lempäälän terveyskeskuksessa. Hän oli syntynyt Sakkolan Ojaniemessä 27 p:nä heinäk. 1895. Solmittuaan avioliiton Johannes Kekin kanssa hänen kotikyläkseen tuli Haparainen aina talvisotaan saakka. Nykyinen kotipaikka oli Lempäälän Vanattarassa, jossa hän asui poikansa perheessä elämänsä viimepäiviin saakka.

Kaipaamaan tätä herttaista ja ystävällistä vanhusta jäi omaisten lisäksi laaja sukulais- ja tuttavapiiri, jotka myös olivat saapuneet saattamaan häntä viimeiselle matkalle.

Ruumiin siunauksen Lempäälän kirkossa toimitti pastori Tenho Korhonen ja hän puhui myös seurakuntatalossa pidetyssä muistotilaisuudessa, omistaen siunaavat ja kiittävät sanansa pitkän päivätyön suorittaneelle vainajalle.

Lempäälän seurakunnan suruvälittelyn toi tilaisuuteen pastori Heikki Miettinen.

Harras surujuhla päättyi yhteisesti veisattuun jouluvirteen: "Enkelit taivaan..."

VK

Hilda Meskanen os. Pohjalainen on kuollut Imatralla. Hänen ent. kotikylänsä oli Sakkolan Ojaniemi.

Väapeli Albert Tikka kuoli Helsingissä 1.12.1977. Hän oli syntynyt Sakkolassa 1895. Hän oli osallistunut vapaus-, talvi- ja jatkosotaan. Talvi- ja jatkosodassa hän toimi komppanian vääpelinä.

Johannes Kuoppo synt. 15.8.1907 Sakkolassa, kuoli 30.11.1977 ja siunattiin Huhtamon kirkossa 10.12.1977. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Kelja.

Lahja Lempi Kekki os. Myöhänen synt. 28.2.1912 Metsäpirtissä, kuoli 19.11.1977 Jyväskylässä, Sädessäraalassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

Oskari Rouvinen synt. 12.9.1912 Sakkolassa, kuoli 9.12.1977 Jyväskylässä Keski-Suomen keskussairaalassa. Hän oli 1930—1940-luvulla Suomen parhaita hiih-

täjiä, voitti jopa Salpausselän 50 km hiihdonkin ja voitti SM-kilpailuissa useita palkintoja.

Väinö Tahvo Pappinen synt. 1.10.1914 Sakkolassa, kuoli 28.11.1977 Tampereella. Entinen kotikylä oli Sakkolan Kelja.

Maria Lovisa Pitkänen os. Sander synt. 4.4.1890 Sakkolassa, kuoli 8.1.1978 Huittisten Huhtamossa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Karhola.

Uusi Kevät

AIDILLENI 95 v. PÄIVÄNÄ

Soi kevättä — kellot adventin — on tuhansin kerroin soineet.
Ne keväästä kertovat Jumalan:
Yöstä Beethemin — työstä
Golgatan
— ne on säveltä taivaan soineet.

Äiti, Sinulle kellot adventin soivat syntymäkehtosi yllä.
Ne hyisen talven kertoivat säässä:
On kevät, tuokion pienen päässä
— näe, lapsi, se hymyilyllä.

On kevättä nuoruus ihmisen,
sil on kukkeus kulmillansa.
Kesä toivoo kaunista, uneksuu,
kun herää, on syksy, on
marraskuu
— oli kevät ja kesä kuin unta.

Ei, Äiti, elämä lahjojaan
kuin taivaan antina suonut:
Ei säästänyt rakkaita tuoni, ei.
Kodin armaan vainon halla vei.
— Olet murheen maljasta juonut.

Äiti, taivas kirkas on Jumalan
ja kultaa on rusko illan.
Pian ohi on hyttävä talven sää,
pian uusi kevät jo ennättää.
— Käyt yli sen kultaisen sillan.

Kaino Rytty

Vuosia täyttäneitä

96 TÄYTTI 22.1.1978 Maria Nuora os. Koironen Riihimäellä. Hän on syntynyt Sakkolan Purpuassa ja viimeinen kotikylä oli Sakkolan Petäjäjärvi.

75 VUOTTA täytti 29.10.1977 Johannes Myllö Hämeenlinnan Pekolassa. Hän on syntynyt Antreassa, mutta asui lähes 20 vuotta Sakkolan Hovinkylässä.

75 VUOTTA täytti 12.12.1977 ylil.evp. Teodor Kekki Hämeenlinnassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä.

75 VUOTTA on Helena Kiiski os. Pulakka kotonaan Vantaalla. Syntymäpäivän avauksen suoritti

oopperalaulaja Vilho Vartiainen laulamalla "Oi kiitos sä Luojani armollinen. Juhlijaa muistivat kukin ja lahjoin lapset, lapsenlapset ja lapsenlapsenlapset, sekä muut sukulaiset ja ystävät.

70 VUOTTA täytti 8.12.1977 Tyyne Maria Anttonen os. Myllö. Hän on kotoisin Sakkolan Hovinkylästä, asuu nyt Hattulassa. Hän on toiminut useamman vuoden Hattulan Ilamo-Tenhiälän lähetyseuran rahastonhoitajana sekä pyhäkoulunopettajana Ilamossa.

70 VUOTTA täytti 24.12.1977 Anni Myllö os. Mäntylä Hattulassa. Entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Hovikylä.

60 VUOTTA täytti 7.12.1977 Alli Hyrynen Vesilahdessa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

50 VUOTTA täytti 10.12.1977 Oino Antila os. Kurikka Vammalan Myllymaassa. Hän on syntynyt Pyhäjärven Vpl Pyhäkylässä, hänen vanhempansa muuttivat Pyhäkylään Sakkolan Petäjäjärveltä.

50 VUOTTA täytti 8.2.1978 Ville Pohjolainen Nokialla. Hän on Sakkolan Kiviniemestä.

75 VUOTTA täytti 16.12.1977 Emmi Systä os. Loponen Huittisten Huhtamossa. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Karhola.

70 VUOTTA täytti 23.1.1978 emäntä Selma Tuulinen os. Luostarinen Punkalaitumella. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Ojaniemi.

80 VUOTTA täytti 15.1.1978 maanvilj. Ville Kekki Lempäälän Kuljussa. Kotoisin hän on Sakkolan Haparaisista. Tämän reippaan vanhuksen pitkän iän salaisuus on kova työ, sillä sitä hänen elämänsä on ollut. Myöhäiset onnittelut tälle reippaalle ja tyytyväiselle vanhukselle.

VK

60 VUOTTA täytti 11.12.1977 emäntä Iida Korhonen os. Kekki

ITSENÄISYYSPÄIVÄN KUNNIAMERKIT 1977

SVR

I luokan ritarimerkki Aapro Jääskeläinen Pirkkala. Hänen ent. kotikylänsä oli Sakkolan Kirkonkylä.

I luokan ritarimerkki Pentti Myllö Hämeenlinna. Hänen ent. kotikylänsä oli Sakkolan Hovikylä.

I luokan mitali kultaristein Heikki Anton Kyllästäinen Joensuu. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Volossula.

Suomen Leijonan ansioristi

SUOMEN LEIJONAN ANSIO RISTI

Olga Annikki Lamppu Helsinki. Hänen sukunsa on Sakkolan Petäjäjärveltä.

Rautalammin Ukonmäessä. Syntynyt hän on Sakkolan Haparaisissa. Solmittuaan sotien jälkeen avioliiton Helge Korhosen kanssa he ovat tarmokkaasti viljelleet Ukonmäkinimistä tilaa. Emännän ja äidin roolin rinnalla on hänellä riittänyt aikaa myös yhteisille harrastuksille, joista hän kertoi läheisemmän olevan sotaveteraaninaiset. Merkipäivänsä hän vietti hiljaisuudessa perheensä parissa. Myöhästyneet onnittelut!

VK

75 VUOTTA täytti 24.11.1977 Esteri Lautarinne os. Korpelainen Kangasalla. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Riiska.

UUSIA YLIOPIILAITA

Oriveden opistosta on hyväksytty ylioppilaaksi Jukka Ossi Viskari. Hänen vanhempansa ovat Eeva ja Samppa Viskari, isä Sakkolan Vilakkalasta.

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin tapaninpäivänä asemamies Arto Tihamäki ja myyjä Leena Kaarina Viskari, molemmat Orivedeltä. Leena on Eeva ja Samppa Viskarin tytär Sakkolan Vilakkalasta.

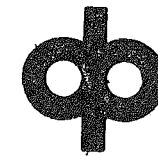
TUTKINNOT

Tuula Hannele Laitinen os. Karppanen suoritti Valtiotieteen kand. tutkinnon Helsingin Yliopistosta. Hänen isänsä Matti Karppanen on Sakkolan Keljasta.

**SUKSET JALKAAN JA
SITTEN SE ALKAA.
NYT HIIHTÄMÄÄN
MEIDÄN KAUTTA.**

LEMPÄÄLÄN PYÖRÄ

Tauno Hynna
37550 MOISIO

TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

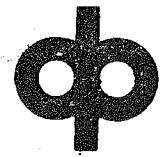
NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

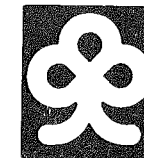
Vesilahti
puh. 931 - 739 541

Valkeakoski
puh. 937 - 41 810

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 740 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1978 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 20 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te 37370 Narva. Puhelin
931 - 734 843.

Postisäilytys TA 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki 37370 Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Uuno
Pulakka, Eero Koppanen ja
Väinö Kekki.